

Apteekkitalouden uudistus ja lääkesäästöjen toimeenpano

Erityisasiantuntija Kaarina Tamminiemi, SOSTE

Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta 11.11.2025

SOSTEn kannat tiivistettynä

- Lääkkeen käyttäjän etu ja terveys etusijalle. Uudistus ei saa johtaa siihen, että lääkkeiden käyttäjien kustannukset kasvavat tai palveluiden saatavuus olennaisesti heikkenee.
- Kattava apteekkiverkosto turvaa osaltaan ihmisten tärkeitä lähipalveluita ja ylläpitää huoltovarmuutta.
- Itsehoitolääkkeiden mahdollinen myynti apteekkien ulkopuolella on toteutettava harkitusti ja turvallisesti pienimmän riskin itsehoitolääkkeillä.
- Apteekkitoiminnan sujuvoittaminen kannatettavaa mm lääkemääräysten ilmeisten virheiden korjaaminen.
- Uudistuksen vaikutuksia tulee seurata tarkasti.

Ihmisen etu, terveys ja turvallisuus ensin - vasta sitten talous **SOSTE**

Uudistus ihmisten näkökulmasta

- Apteekkitalouden uudistus koskettaa jokaista lääkkeiden käyttäjää.
- Tavoitteena tulisi olla ihmisen hyvinvointi ja terveys - ei pelkät säästöt.
- Lääkkeen käyttäjän etu, lääkitysturvallisuus ja palvelujen saavutettavuus on asetettava etusijalle.
- Säästöjä voidaan hakea, mutta ei terveyden tasa-arvon tai heikoimmassa asemassa olevien kustannuksella.

Uudistusta on tehtävä niin, että se vahvistaa luottamusta, ei heikennä sitä.

Lääkkeen käyttäjän asema on turvattava

- Uudistus ei saa kasvattaa lääkkeiden käyttäjien kustannuksia eikä heikentää palvelujen saatavuutta.
- Pienituloiset ja monisairaat ovat jo nyt taloudellisesti tiukilla - monet joutuvat tekemään valintoja sen suhteen ostaako ruokaa vai lääkkeit.
- Muut samanaikaiset korotukset elinkustannuksiin (ALV, omavastuut, asiakasmaksut, sosiaaliturvaleikkaukset) lisäävät lääkkeiden oston esteitä.
- Lääkkeiden hinta ja saatavuus vaikuttavat suoraan hoitoon sitoutumiseen ja kansanterveyteen.

Lähipalvelut turvaavat yhdenvertaisuuden

- Apteekki on monelle lähes ainoa helposti saavutettava terveydenhuollon kontakti.
- Apteekkiverkoston mahdollinen heikkeneminen vaarantaa lääkkeiden saatavuuden erityisesti harvaan asutuilla alueilla.

Turvallinen ja saavutettava apteekkipalvelu on osa kansanterveyttä ja huoltovarmuutta.

Itsehoitolääkkeiden(kin) myynnissä turvallisuus on etusijalla

- Itsehoitolääkkeiden myyntiä voidaan laajentaa vain hallitusti - neuvonta ja valvonta on varmistettava.
- Uudistusta arvioitava myös suhteessa muihin samanaikaisiin muutoksiin, kuten alkoholin saatavuuden lisäämiseen.

Kestävä uudistus tukee ihmistä ja yhteiskuntaa

- Apteekkitaloutta voidaan uudistaa, mutta vaikutuksia on seurattava tarkasti.
- Lääkkeiden saatavuus, neuvonta ja turvallisuus eivät saa vaarantua.
- Apteekkien roolia terveyden edistäjänä tulee vahvistaa, ei kaventaa.

soste

KIITOS!